

בולעטין # 36 - אלול תשכ"ה לפ"ק

וועד העולמי למען הצלת ישראל מעצת מרגלים, ולתקן חטא המרגלים ארגון מוקדש לעקור את עצת המרגלים המדברים לשון הרע על ארצינו הקדושה, (שעל ידיהם נחרב ב' מקדשות וגלינו מארצינו, ובא עלינו כל הצרות רח"ל), ולעורר על קדושת ומצות ישוב ארץ ישראל כמבואר במדרש תלפיות (ענף ארץ ישראל), יחד הקדוש ברוך הוא את ארץ ישראל כמו בעל המיחד קרקע לאשתו למזונותיה, והשכינה אין שורה בחוץ לארץ. ובספר חרדים (דף נ"ז), מצות עשה מן התורה לדור בארץ ישראל, שנאמר וירשתה וישבת בה, וכאמרם ז"ל שמצוה זו שקולה כנגד כל מצות שבתורה, ויתקיים בנו הפסוק דברים (יב, ה') "כִּי אִם אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה' אֱלֹהֵיכֶם מִכָּל שְׂבִטֵיכֶם לְשׂוֹם אֶת שְׁמוֹ שֶׁם לְשִׁכְנוֹ תִדְרְשׁוּ וּבָאתָ שָׁמָּה", ונזכה לביאת המשיח בב"א שנת "אל המקום אשר" לפ"ק.

יצא על ידי וועד העולמי למען הצלת ישראל

מעצת מרגלים, ולתקן חטא המרגלים

כמו שכתוב רש"י במדבר (פרק יג פסוק טז) ויקרא משה להושע וגו' - התפלל עליו - יה יושיעך מעצת מרגלים.

באר שבע, ארץ ישראל

רבינו בחיי על במדבר פרק יד פסוק יז

והיו מאמינים לדברי

המרגלים אשר אבדה

האמונה ונכרתה מפיהם

(יז) ועתה יגדל נא כח ה' - על דרך הפשט מי שהוא ארך אפים יש לו כח גדול לשבור כעסו, וזהו כאשר דברת לאמר המדות, לכך סמך לו ה' ארך אפים. או יהיה ענין "לאמר" בעת צרה, וכמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה בפסוק (בראשית כח) וידר יעקב נדר לאמר, מאי לאמר לדורות, שיהיו נודרין בעת צרתם:

ועל דרך המדרש ועתה יגדל נא כח אדני, תנצח מדת רחמים למדת הדין:

ודע כי אותיות השם יתברך אל"ף דל"ת ויו"ד של יגדל רבתי. ומשל למה הדבר דומה, לשושבין שנכנס לפני המלך להליץ זכות על בתו, מצא המלך ואת הדיין עסוקין בענין הבת, התחיל השושבין תמה, אמר מה אעשה, אם אני מתחנן לפני המלך צריך אני לדיין, אם אני מתחנן לפני הדיין צריך אני בכבוד המלך, מה עשה כלל את שניהם והזכיר את המלך בראשונה. זהו ועתה יגדל נא כח אדני, מיד מחל לו המלך ואמר סלחתי כדבריך:

ועל דרך הקבלה ועתה יגדל נא כח, יושפע וימשך הכח הפנימי במדות ולא יסתלק למרום מרומים. ובאור הענין כי כשישראל מקיימין התורה והמצוות הש"י רוכב שמים, וזהו (דברים לג) רוכב שמים בעזרך, כלומר בעזרת ישראל משפיע כח במדותיו, ובזה מוסיפין כח בגבורה של מעלה שנאמר (תהלים ס) באלהים נעשה חיל, וכשאינן מקיימין התורה והמצוות הוא מתרחק ממדותיו שנאמר (דברים לג) ובגאותו שחקים, כלומר שהוא מתגאה, מסתלק למרום מרומים ובזה משפיע כחו במדות ובזה מתישין כח של מעלה, שנאמר (שם לב) צור ילדך תשי. ולפי שהיו ישראל חייבין כליה במקום הזה והיו מתישין כח של מעלה הוצרך משה לומר עתה בתפלתו ועתה יגדל נא כח אדני, כדי להמשיך ולהשפיע הכח הפנימי במדות ושלא יסתלק למעלה, וזהו לשון יגדל. כיוצא בו אמר דוד עליו השלום (תהלים מ) ישישו וישמחו בך כל מבקשיך יאמרו תמיד יגדל אלהים אוהבי ישועתך:

ורבותינו זכרונם לברכה חכמי האמת כנו ההמשכה והשפע בלשון עזר, והוא שדרשו רבותינו זכרונם לברכה במסכת שבת כשעלה משה למרום מצאו להקדוש ברוך הוא שהיה קושר כתרים לאותיות, אמר לו משה אין שלום בעירך, א"ל, רבונו של עולם כלום יש עבד שנותן שלום לרבו, א"ל אף על פי כן היה לך לעזרני, מיד אמר ועתה יגדל נא כח אדני. ובאור מלת לעזרני להמשיך לי כח ועזר:

ודע כי מה שהזכיר ה' ארך אפים, ולא הזכיר ה' אל רחום וחנון, ולא הזכיר ואמת ונוצר חסד לאלפים, גם לא הזכיר וחטאה, לא עשה במקרה כי אם בהשגחה גמורה, ולמדנו משה בכאן סדרי תפלה ובקשה איך יתפלל המתפלל ויתחנן המתחנן כדי שיתרצה אל אדניו, ועל כן מהשלש עשרה מדות שנמסרו לו בסיני לא הזכיר מהן כאן כי אם ששה וחסר השבעה, לא הזכיר ה' אל רחום וחנון כי הם מדות למי שרובו זכיות וישראל היו עתה רובן עונות, ולא הזכיר ואמת כי במדת אמת יהיו חייבין לפי שהיא מדת הדין, וכמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה אמת לא עבד לפנים משורת הדין, והיו מאמינים לדברי המרגלים אשר אבדה האמונה ונכרתה מפיהם. ולא הזכיר נוצר חסד לאלפים לפי שלא היה משה מתפלל עכשיו בזכות האבות לפי שהם עתה מואסין בארץ שבחרו בה האבות, ומזה לא אמר זכור לאברהם ליצחק כמו שאמר במעשה העגל שהתפלל עליהם בצרתם. ולא הזכיר וחטאה כי היו מזידין. והוצרך להזכיר בתפלתו ה' שהוא השם הראשון שהזכיר לו השם בשלש עשרה מדות:

ובמסכת ראש השנה ה' ה', כאן קודם שיחטא אדם ויעשה תשובה כאן לאחר שיחטא ויעשה תשובה. והוא מרחם אפילו על מי שרובו עונות אולי ישוב, וכענין שכתוב (תהלים קמה) טוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו. אבל כאן לא הזכירו אלא פעם אחת שהוא כנגד ה'

לאחר שיחטא, לפי שישראל היו בכאן חוטאים ולא עשו תשובה. ובאור זה ה' לאחר שיחטא כי אין בו שינוי והתפעלות אחר החטא כקודם החטא, מה שאין כן במלך בשר ודם:

ויש להשכיל עוד במה שלא הזכיר משה אלא פעם אחת כי הוא המלך העליון שממנו נמשכות המדות, ועמו ידבר ויבקש ממנו לרחם עליהם אולי ישובו, ואם לא ישובו הלא אתה ארך אפים לצדיקים ולרשעים, ומזה לא אמר ארך אף, וגדולה מזו שאתה רב חסד למי שהוא מחצה זכיות ומחצה עונות כמי שרובו זכיות ואפילו בלא תשובה, ואם שב בתשובה אתה נושא לו עון ופשע, כלומר אפילו הזדונות והמרדים, ונקה לשבים לא ינקה לשאינם שבים, ואף על פי שאינו מנקה אינו מכלה זרעם ולא מכריתם מן העולם אבל הוא פוקד עון אבות על בנים על שלשים ועל רבעים, ועל כן אין לך להכותם בדבר כמו שאמרת ולהכרית זרעם, אבל תוכל להפרע ולגבות חובך מהבנים מעט מעט, והקדוש ברוך הוא השיבו סלחתי כדברך, שאמרת עליהם ולא אכריתם מן העולם ואאריך אפי להם, ואם יש להם שום חסד מהאבות אהיה נוצרו לאלפים, אבל איני מוחל להם לעולם העון והפשע כי ימותו במדבר ושם יתמו, אבל בניהם יבאו לארץ, ואפקוד העון על הבנים ועל שלשים ועל רבעים כמו שאמרת. ומן הענין הזה היתה הגזרה שהוקבעה להם בכיה לדורות כי פקד עונם על זרעם. והנה משה בתפלה הזאת מתוך שראה כי חטאתם כבדה מאד לא בקש בתפלתו שימחול על עונם רק אריכות אף לבד שיאריך להם, כמו שאמר פוקד עון אבות על בנים, ולא ישלחם ביד פשעם מיד, ועל כן הודה לו הקדוש ברוך הוא מיד סלחתי כדברך, שאאריך להם ואפקוד עונם על זרעם, אך האנשים הרואים את כבודי ואותותי וינסו אותי ימותו במדבר והבנים יכנסו לארץ. סלחתי כדברך, הבינו רבותינו זכרונם לברכה פסוק זה בהרבה מקומות בתלמוד שעל מעשה העגל נאמר, והוא שאמרו עמד ארבעים יום שלישים ונתנו לחות שניות ויום הכפורים היה יום סליחה וכפרה שאמר לו סלחתי כדברך עון העגל, אבל עון זה של מרגלים איני סולח, אבל האנשים הרואים את כבודי וינסו אותי יענשו שימותו במדבר ובניהם יירשו את הארץ. ולזה כווננו החכמים ז"ל שאמרו על עון העגל נאמר וכן תאמר שעל עון העגל נאמר אע"פ שהוא נכתב בעון המרגלים:

ובמדרש סלחתי כדברך, הודה הקדוש ברוך הוא לדבריו, ואמר כדברך עתידים המצריים שיאמרו כדברך, אשרי העבד שרבו מודה לו:

(המשך בבולעטין הבא אי"ה)